

แบบรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรม
ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ
(สำหรับผู้เสนอแผนงาน /โครงการ/กิจกรรม ลงรายละเอียดเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน)

ชื่อแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โครงการให้ความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือก นวัตกรรมสมุนไพรสมุนไพรกำจัดเหา
งบประมาณ ๒๕๕๙

๑) ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามโครงการในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสมุนไพรกำจัดเหา (ใบ
น้อยหน่า ใบสะเดา และใบยาสูบ) ในการลดอัตราการเกิดเหาในกลุ่มนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาล
สันปายางหน่อม เครื่องมือที่ใช้ คือ สมุนไพรสมุนไพรกำจัดเหา แบบสอบถามประเมินด้านพฤติกรรมอนามัยเกี่ยวกับ
โรคเหา แบบประเมินทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย แบบประเมินด้านความรู้เรื่องโรคเหา และแบบบันทึกการใช้สมุนไพร
กำจัดเหา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลสันปายางหน่อม สังกัดเขต
เทศบาลเมืองลำพูน จำนวน ๓๐ คน

ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และกำหนด
คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่ตรวจ
สุขภาพอนามัยโรงเรียนแล้วพบเหา หลังจากเก็บข้อมูลแล้วได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลและ
ทำการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive
Statistics) ใช้ค่าความถี่ และร้อยละ หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด ๓๐ คน พบว่า นักเรียนกลุ่มอายุ ๑๑ ปีมีจำนวนมากที่สุด
๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๖๘ รองลงมาเป็นอายุ ๑๐ ปี จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ ส่วนนักเรียนที่มีอายุ
น้อยที่สุด คือ ๘ ปี จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๓ อยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๒ คน คิดเป็น
ร้อยละ ๔๐.๐๐ และรองลงมาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๓ เมื่อสอบถาม
ถึงการพักอาศัย พบว่า นักเรียนจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐ อยู่กับพ่อแม่และมี จำนวน ๑๒ คน ที่อาศัยอยู่กับ
ญาติ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่ มี
จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลความรู้เรื่องโรคเหา พฤติกรรมอนามัยส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรคเหาและทัศนคติของ
กลุ่มเป้าหมายต่อโรคเหา

ผลการประเมินด้านความรู้เรื่องโรคเหา พบว่า นักเรียนมีความรู้เรื่องโรคเหาและการป้องกันอยู่ในระดับ
ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๓

ผลการประเมินด้านพฤติกรรมอนามัย พบว่า นักเรียนสระผม ๑ - ๒ ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ ๔๐ รองลงมา
สระผม ๓ - ๔ ครั้ง/สัปดาห์ ร้อยละ ๓๓.๓๓ มีเพียง ร้อยละ ๒๖.๖๗ ที่สระผมทุกวัน และกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๑๐๐
ใช้แชมพูในการสระผมและสระผมด้วยตนเอง ลักษณะการนอน กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐
นอนกับพ่อแม่ พบว่า ร้อยละ ๕๐ ในครอบครัวมีคนเป็นเหา การใช้ของใช้ (หวี/เสื้อผ้า/ผ้าเช็ดตัว) ร่วมกับคนที่

เป็นเหา พบว่า ไม่ใช้ร่วมกัน จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ใช้เป็นบางครั้ง / ใช้เป็นร่วมกันเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ ๒๐

ผลการประเมินด้านทัศนคติ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า เหาเป็นสัตว์ที่น่าเกลียด ร้อยละ ๙๖.๖๗ ไม่เห็นด้วยร้อยละ ๓.๓๓ เหาสามารถรักษาให้หายได้ เห็นด้วย ๙๓.๓๓ ไม่เห็นด้วย ๖.๖๗ การอาบน้ำและสระผมทุกวันจะสามารถป้องกันเหาได้ เห็นด้วย ๙๖.๖๗ ไม่เห็นด้วย ๓.๓๓ การนอน/เล่นกับคนที่เหา ทำให้เรามีโอกาสติดเหาได้ เห็นด้วย ร้อยละ ๑๐๐ การใช้หวี / เสื้อผ้าร่วมกับคนเป็นเหาทำให้เราสามารถติดเหาได้ เห็นด้วย ร้อยละ ๙๐ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๑๐ ถ้านักเรียนเป็นเหาจะไม่รักษาและเลี้ยงไว้ดูเล่น ไม่เห็นด้วย ร้อยละ ๑๐๐ และเหาตัวผู้สามารถไข่ได้ เห็นด้วยร้อยละ ๖.๖๗ ไม่เห็นด้วย ๙๓.๓๓

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประสิทธิผลของสมุนไพรชนิดกำจัดเหา (ใบน้อยหน่า ใบสะเดา และใบยาสูบ) ในการลดการเกิดเหาในกลุ่มนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษา

ข้อมูลค่าเฉลี่ยจำนวนเหาที่ตรวจนับได้ พบว่าก่อนการใช้สมุนไพรชนิดกำจัดเหามีค่าเฉลี่ย ๔.๗ และหลังมีการใช้สมุนไพรชนิดกำจัดเหา ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๑.๗๖

ข้อมูลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบจำนวนเหาก่อนและหลังการใช้สมุนไพรชนิดกำจัดเหา โดยใช้สถิติ t-test dependent พบว่า ค่าสถิติ t มีค่า ๔.๐๖๘ ค่า P-values หรือ Sig.(๒-tailed) มีค่า .๐๐๐ ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ๐.๐๕ แสดงว่าจำนวนเหาก่อนและหลังการใช้สมุนไพรชนิดกำจัดเหามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๒) ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ / ตัวชี้วัด

๒.๑ การบรรลุตามวัตถุประสงค์

☒ บรรลุตามวัตถุประสงค์

☐ ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ เพราะ.....

๒.๒ จำนวนผู้เข้าร่วมในแผนงาน / โครงการ / กิจกรรม จำนวน ๓๐ คน

๓) การเบิกจ่ายงบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ.....๓,๖๕๐.....บาท

งบประมาณเบิกจ่ายจริง.....๓,๖๕๐.....บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

งบประมาณเหลือส่งคืนกองทุน.....บาท คิดเป็นร้อยละ.....

๔) ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงาน

☒ ไม่มี

☐ มี ปัญหา / อุปสรรค (ระบุ).....

แนวทางการแก้ไข (ระบุ).....

ลงชื่อ..........ผู้รายงาน

(นางสาวเจนจิรา ปันทะมา)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชนปฏิบัติงาน

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

ภาพกิจกรรมตามโครงการให้ความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือก นวัตกรรมสมุนไพรกำจัดเหา
ปีงบประมาณ ๒๕๕๙

